

Karakteristieke bescherming van grote waarde

'Noordse stenen weer op de dijk'

DOOR ED DEKKER

NHD 29/09/07
HORN - De oorspronkelijke noordse stenen op de Zuiderdijk tussen Hoorn en Enkhuizen moeten terug. Dat vinden stichting Landelijk Schoon Westfriesland, Landschap Noord-Holland en de stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer.

Deze organisaties hebben dat bepleit bij de provincie en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De Zuiderdijk is onderdeel van de 126 kilometer lange Westfriese Omringdijk.

Het hoogheemraadschap is begonnen met het verstevigen van de dijk en heeft vanwege geldgebrek gekozen deels te werken met basalt. Omdat de provincie de dijk heeft aangewezen als provinciaal monument, in 1983, hopen de organisaties op financiële steun van de provincie.

De Omringdijk is een van de oudste ringdijken van ons land. Deze ringdijk werd voor het eerst kort voor 1300 gesloten. Al eeuwen verdedigden grote brokken natuursteen de dijk tegen

golven. Deze stenen komen vooral uit Scandinavië. Ze worden daarom wel noordse stenen genoemd. Zo'n dijkbescherming met noordse stenen komt in ons land heel weinig voor. De Omringdijk met de karakteristieke verdediging met noordse stenen is daarom van grote cultuurhistorische betekenis, benadrukken de organisaties.

Fabrieksstenen

In de plannen van het hoogheemraadschap is opgenomen dat de noordse stenen over flinke delen van de dijk opnieuw worden toegepast. Op twee plaatsen zullen, om financiële redenen, zogeheten basaltstenen worden toegepast. Dat zijn stenen

die in een betonfabriek worden gemaakt.

De vorm van die betonnen stenen is afgeleid van de basaltzuiltjes die vaak voor dijkbescherming worden gebruikt. Basaltzuiltjes zijn ook natuursteen en daarom onregelmatig van vorm.

Basaltstenen zijn daarentegen fabrieksmatig gemaakt en hebben daarom allemaal dezelfde vorm. „Een dijkstuk met basaltstenen ziet er daarom héél anders uit dan een dijkstuk met noordse stenen”, aldus secretaris Pieter van den Berge van Landelijk Schoon namens de drie organisaties. De keus van het hoogheemraadschap voor basaltstenen is uitsluitend gebaseerd op financiële redenen, aldus Van den Berge. Basaltstenen op de Westfriese Omringdijk betekenen volgens hem een ernstige aantasting van de cultuurhistorische waarde van de dijk en dus van de dijk als provinciaal monument.

Op alle plaatsen moet de noordse steen terug komen, aldus de organisaties. Zij wijzen daarbij op de provinciale nota 'Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland'.

Daarin staat letterlijk: 'De dijkversterking en verzwarende tussen Hoorn en Enkhuizen dient op een cultuurhistorisch verantwoorde manier te worden verricht met zo min mogelijk ingrepen'.

